



ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Επιμορφωτικό Πρόγραμμα

Τίτλος	Επιμόρφωση για το μάθημα της Σεξουαλικής Αγωγής στην εκπαίδευση		
Title	Training about sexuality education		
Έναρξη - Λήξη			
Διάρκεια σε Μήνες	7 ΜΗΝΕΣ	Ώρες Επιμόρφωσης	400
Δίδακτρα			

Επιστημονικά Υπεύθυνος/η(ΕΥ)

Όνοματεπώνυμο	Αλιβίζος (Λοϊζος) Σοφός
Ιδιότητα*	Καθηγητής
Σχολή	Πανεπιστήμιο Αιγαίου ΣΑΕ
Τμήμα	Παιδαγωγικό Τμήμα

Β. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο & Σκοπός Προγράμματος

<p>Στο επιμορφωτικό πρόγραμμα της σεξουαλικής αγωγής στην εκπαιδευτική διαδικασία αρχικά εξετάζονται μέσα από ιστορική αναδρομή οι χρονικοί σταθμοί που εισήχθησαν μαθήματα με αναφορές στη σωματική διάπλαση του ατόμου, καθώς και οι κοινωνικές αλλαγές που έχουν επέλθει μέσα στους τελευταίους δύο αιώνες. Αναφέρονται οι θέσεις της UNESCO για την σπουδαιότητα του μαθήματος της σεξουαλικής αγωγής και οι προσπάθειες της UNESCO σε όλο τον κόσμο για την ύπαρξη ισότητας των 2 φύλων. Περιγράφεται το είδος της επιμόρφωσης που πρέπει να παρακολουθήσει ο εκπαιδευτικός για να καταστεί ικανός να διδάξει το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής. Πλαισιώνοντας όλες αυτές τις αλλαγές εμφανίζεται ότι έφτασε η εποχή για να εμπλουτιστεί το εκπαιδευτικό σύστημα με νέες θεματικές (όπως η σεξουαλική αγωγή) που θα βοηθήσουν τα παιδιά και τους εφήβους στη μετάβασή τους στην ενήλικη ζωή. Το επιμορφωτικό πρόγραμμα διερευνά τη σημασία της ταυτότητας του φύλου βιολογικά, κοινωνικά και ψυχολογικά. Ειδικότερα αναφέρεται σε θεωρίες σχετικές με το βιολογικό και κοινωνικό φύλο καθώς και στις σχετικές θεωρίες περί αρρενωπότητας και θηλυκότητας. Επεκτείνεται στις κοινωνικές κατασκευές του φύλου και της σεξουαλικότητας στο πέρασμα του χρόνου.</p> <p>Γίνεται ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στη Γερμανία, Φιλανδία, Ολλανδία, Αγγλία και Ιταλία.</p>
--



Εξετάζονται οι κυριότερες θέσεις των Μεγάλων και Ζωντανών Θρησκειών για τις έμφυλες ταυτότητες και τη σεξουαλικότητα. Αποτυπώνονται οι θεολογικές αντιλήψεις και οι ηθικές διαστάσεις για τις έμφυλες ταυτότητες. Περιγράφεται πως κατανοεί η κάθε θρησκευτική παράδοση τον έρωτα και τη σεξουαλικότητα και τις κυρίαρχες αντιλήψεις του θρησκευτικού κόσμου για την οικογένεια και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Τέλος θα εξετάσουμε το πλαίσιο στο οποίο μπορεί η σεξουαλική αγωγή να συνδεθεί με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση.

Γίνεται επεξεργασία γνωστών λαϊκών παραμυθιών, ως προς τα στοιχεία γύρω από τη σεξουαλικότητα που εμπεριέχονται σε αυτά. Οι επιμορφούμενοι/ες εισάγονται σε εργαλεία διδασκαλίας του λαϊκού παραμυθιού με σκοπό την προσέγγιση της σεξουαλικότητας, την εξοικείωση με τη διαφορετικότητα του ανθρώπινου σώματος, τον σεβασμό σε αυτό. Αναδύονται δημιουργίες καλλιτεχνών που διαπραγματεύτηκαν την εικόνα του σώματος είτε μέσα από τη σύγκρουση με τις εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικές αντιλήψεις για το «ιδεατό σώμα» είτε προβάλλοντας, μέσα από το έργο τους, τις ανησυχίες, τους προβληματισμούς και τις προσωπικές συγκρούσεις σε σχέση με την εικόνα του δικού τους σώματος. Οι αναφορές αυτές δύναται να λειτουργήσουν ως παραδείγματα έκφρασης της διαφορετικότητας και αφετηρία για συζήτηση με τα παιδιά και τους εφήβους.

Παρουσιάζονται οι δύο κυρίαρχες και αντιθετικές σεξουαλικές ιδεολογίες με τις οποίες προσεγγίζεται η σεξουαλική αγωγή. Υιοθετώντας την «ανεκτική αντίληψη» που θέλει τον εκπαιδευτικό και τους μαθητές να μιλούν για το σώμα, και με άξονα τον αναθεωρημένο οδηγό της UNESCO, προτείνονται δραστηριότητες που διαπραγματεύονται την έννοια-κλειδί «Εικόνα του Σώματος» στη σχολική τάξη. Όπως υποστηρίζεται, η διαμόρφωση θετικής ή αρνητικής (αυτό)εικόνας για το σώμα έχει άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στη συμπεριφορά, τις σχέσεις και την υγεία των μαθητών.

Περιλαμβάνονται τα δικαιώματα των παιδιών και ορίζονται οι βασικές περιπτώσεις κακοποίησης των παιδιών (ψυχολογική, λεκτική, σωματική, σεξουαλική). Αναφέρεται το νομικό πλαίσιο προστασίας των παιδιών από την ακατάλληλη μεταχείριση με βασική επιδίωξη παράνομων και άδικων σκοπών. Έμφαση δίδεται στη διερεύνηση περιπτώσεων κακοποίησης παιδιών εντός του οικογενειακού και του ευρύτερου φιλικού περιβάλλοντος.

Η επιμόρφωση απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς της Α/θμιας εκπαίδευσης δημοτικών σχολείων ή νηπιαγωγείων, σε κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και σε εκπαιδευτικούς Β/θμιας (κυρίως Γυμνάσιο) εκπαίδευσης που μπορούν να την παρακολουθήσουν, να ωφεληθούν και να αξιοποιήσουν κατάλληλα τις νέες γνώσεις, καθώς θα υπάρξει στο μέλλον εισαγωγή προγραμμάτων ή και μαθημάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία.

Στόχος στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την εκπαίδευση στο μάθημα της σεξουαλικής αγωγής με μια διαφορετική προσέγγιση συνδέοντας το θεωρητικό με το πρακτικό πλαίσιο είναι να δοθεί η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό α)να στοχαστεί πάνω στη μαθησιακή διαδικασία σχεδιάζοντας ο ίδιος σενάρια διδασκαλίας με τη βοήθεια των Νέων Μέσων που δημιουργούν περιβάλλοντα χρηστικά, διευκολυντικά, για τους μαθητές, β)να ενημερωθεί για τη θρησκευτική διάσταση του θέματος, γ)να κατανοήσει τους λόγους που είναι σημαντική η διδασκαλία του μαθήματος, δ) να ανακαλύψει μέσα από το λαϊκό παραμύθι και την τέχνη εναλλακτικούς τρόπους και μέσα διδασκαλίας του μαθήματος και ε) να ενημερωθεί για τις περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών για να μπορεί να αντιμετωπίζει ορθά τέτοια περιστατικά.

Το προσφερόμενο πρόγραμμα αναφέρεται σε ζητήματα κοινωνικών αλλαγών, σε θέσεις της θρησκείας και σε ζητήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης των μαθητών.

Οι γνώσεις αυτές που διδάσκονται σε κάθε επιμορφούμενο αυτού του προγράμματος, διαφοροποιούνται σε σχέση με παρεχόμενες γνώσεις άλλων προγραμμάτων είτε στο Δημόσιο είτε στον Ιδιωτικό Τομέα για τη Σεξουαλική Αγωγή, καθώς αναλύονται σε βάθος θέσεις θρησκειών,



κοινωνικής συνοχής και ορθής διδασκαλίας στους μαθητές. Πρόκειται για διαστάσεις του θέματος που δεν προσφέρονται σε υφιστάμενα προγράμματα. Η υλοποίηση του προγράμματος θα γίνει από απόσταση (e-learning).

Λέξεις-κλειδιά Προγράμματος

ψηφιακός γραμματισμός, Διγλωσσία, θρησκεία, πολιτισμός

Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, ο/η επιμορφούμενος/η θα είναι σε θέση :

Όσον αφορά στο γνωστικό πεδίο θα είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίσει τη σημασία της επιμόρφωσης
- Να γνωρίζει τις προσπάθειες της UNESCO για την ολοκληρωμένη εκπαίδευση σεξουαλικής αγωγής
- Να γνωρίζει τις ενέργειες της UNESCO για την ισότητα των φύλων
- Να γνωρίζει τις κοινωνικές αλλαγές στο θεσμό της οικογένειας
- Να εξοικειωθεί με προσεγγίσεις της Σεξουαλικής Αγωγής
- Να αναγνωρίζει τη συμβολή των Μέσων και της μιντιακής εργασίας στην εκπαίδευση
- Να αναγνωρίζει το σύγχρονο σχολείο ως μέσο υποδοχής του διαφορετικού
- Να γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών για τη σεξουαλική αγωγή άλλων χωρών
- Να γνωρίζει το νομικό πλαίσιο που καλύπτει την προστασία των παιδιών στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Να αναγνωρίζει παραδείγματα κακοποίησης των παιδιών εντός του οικογενειακού και φιλικού περιβάλλοντος
- Να γνωρίζει λαϊκά παραμύθια με αναφορές στο ανθρώπινο σώμα και στη σεξουαλικότητα
- Να γνωρίζει καλλιτεχνικές δημιουργίες που διαπραγματεύονται την εικόνα του σώματος
- Να γνωρίζει ποια στοιχεία ορίζουν τις θέσεις των θρησκειών για τις έμφυλες ταυτότητες
- Να κατανοήσει τις κυριότερες θρησκευτικές αντιλήψεις για τον έρωτα και τη σεξουαλικότητα
- Να ανακαλύψει τη σημασία της οικογένειας και της σεξουαλικής αγωγής στον θρησκευτικό κόσμο,
- Να περιγράψει το βασικό πλαίσιο των δικαιωμάτων του παιδιού με έμφαση στην προστασία από την κακοποίηση,
- Να γνωρίζει το νομικό πλαίσιο που καλύπτει την προστασία των παιδιών στην Ελλάδα και την Ευρώπη,



- Να αναγνωρίζει παραδείγματα κακοποίησης των παιδιών εντός του οικογενειακού και φιλικού περιβάλλοντος,

II. Όσον αφορά στις δεξιότητες θα είναι ικανός:

- Να περιγράφει το βασικό πλαίσιο των δικαιωμάτων του παιδιού με έμφαση στην προστασία από την κακοποίηση
- Να κατανοεί τη σπουδαιότητα του κοινωνικού χώρου στις ποικίλες εκφράσεις των έμφυλων ταυτοτήτων
- Να εξοικειωθεί με θέματα που αναφέρονται στη σεξουαλική αγωγή και τη θρησκευτική εκπαίδευση
- Να εξοικειωθεί και να χρησιμοποιεί εργαλεία που προσφέρονται για την αξιοποίηση των λαϊκών παραμυθιών στο πλαίσιο της σεξουαλικής αγωγής των μαθητών/τριών
- Να διακρίνει τον ρατσισμό που αναφέρεται στις έμφυλες ταυτότητες
- Να επιλύει προβληματικές και δύσκολες ή απρόβλεπτες καταστάσεις κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας σε μαθητές
- Να χρησιμοποιεί τα Μέσα και τη μιντιακή εργασία
- Να σχεδιάζει ο ίδιος σενάρια διδασκαλίας με τη βοήθεια των Νέων Μέσων
- Να διδάσκει με αποτελεσματικό τρόπο

III. Όσον αφορά στην ανάπτυξη θετικών στάσεων θα είναι σε θέση :

- Να υιοθετήσει μια σύγχρονη Κουλτούρα
- Να αναπτύξει θετική στάση αναφορικά με τη διεξαγωγή διαλόγου με επίκεντρο την εικόνα του σώματος
- Να εξοικειωθεί και να χρησιμοποιήσει εργαλεία που προσφέρει η τέχνη στο πλαίσιο της σεξουαλικής αγωγής των μαθητών/τριών
- Να μετασχηματίσει τις πρότερες γνώσεις του και αντιλήψεις του εξαλείφοντας στερεότυπα και φόβους για τη σεξουαλικότητα
- Να σέβεται τη θρησκευτική ετερότητα
- Να συνειδητοποιεί την προσωπική του αντιμετώπιση του φαινομένου και τους φόβους και τις επιφυλάξεις που συνδέονται με αυτό.

Μεθοδολογία Υλοποίησης Προγράμματος

1. Διαδικασία υλοποίησης της επιμόρφωσης

Η διαδικασία της επιμόρφωσης θα πραγματοποιηθεί από απόσταση με Ηλεκτρονική Μάθηση (e-Learning).

2. Μέθοδοι υλοποίησης της επιμόρφωσης



Α) Η διδασκαλία των διδακτικών ενότητων του προγράμματος, βασίζεται στην ασύγχρονη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο αναρτάται στην πλατφόρμα ανά εβδομάδα, διατίθεται σε ψηφιακή μορφή. Το προσφερόμενο πρόγραμμα περιέχει **28** θεματικές διαστάσεις που συνδέονται θεματικά μεταξύ τους, α) ξεκινώντας από την θεωρητική προσέγγιση του θέματος, β) παρουσιάζοντας σύντομα βασικές έννοιες και πληροφορίες που σχετίζονται με το θέμα γ) εστιάζοντας στο διδακτικό σχεδιασμό και σε παραδείγματα και πρακτικές για την ενίσχυση της διδασκαλίας στη σεξουαλική αγωγή.

Για 28 εβδομαδιαίες συνεδρίες έχει εκπονηθεί το ακόλουθο επιμορφωτικό υλικό: 1. Περίγραμμα θεματικής ενότητας, 2. Βασικό κείμενο μελέτης, 3. Ηλεκτρονική παρουσίαση, 4. Οπτικοακουστικό αρχείο mp4, 5. Δραστηριότητες, 6. Περαιτέρω οδηγός μελέτης. Για τις εβδομαδιαίες συνεδρίες θα υλοποιούνται δραστηριότητες της κάθε διδακτικής ενότητας.

Β) Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από απόσταση μέσω Ηλεκτρονικής Μάθησης (e-Learning) 400 ώρες.

3. Μέθοδοι Αξιολόγησης & Κριτήρια Απόδοσης Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης

Η διδασκαλία του εκπαιδευτικού προγράμματος εξ αποστάσεως προσφέρει στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δεν υπάρχει υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Εκτιμώμενος φόρτος εργασίας που απαιτείται για το μάθημα (σε ώρες)

Ο συνολικός φόρτος εργασίας για τη θεματική ενότητα μάθημα στο σύνολό της (30 εβδομάδες και 1 μέρα) ανέρχεται στις 400 ώρες, οι οποίες κατανέμονται κατά περίπτωση σε κάθε μια εβδομαδιαία συνεδρία και συμπεριλαμβάνει και τις ώρες ενασχόλησης με μελέτη, μαθησιακές δραστηριότητες, εκπόνηση εργασιών, εξετάσεων, κ.ά. Το πρόγραμμα έχει 400 συνολικές ώρες φόρτου εργασίας που αντιστοιχούν σε $40 \times 0,05 = 20$ ECVET.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται ανά διδακτική ενότητα. Σε κάθε θεματική ενότητα αναρτώνται οι απαραίτητες ανακοινώσεις. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%.



Περιγραφή Προγράμματος

Διδακτική Ενότητα 1	
Τίτλος	Νέο Σχολείο-Εκπαιδευτικό έργο
Περιγραφή	Στο πλαίσιο της παρούσης ενότητας θα εξετάσουμε μέσα από ιστορική αναδρομή τους χρονικούς σταθμούς που εισήχθησαν μαθήματα με αναφορές στη σωματική διάπλαση του ατόμου, τις αλλαγές που έχουν επέλθει. Θα αναφερθούμε στις θέσεις της UNESCO για την σπουδαιότητα του μαθήματος της σεξουαλικής αγωγής και τις προσπάθειες της σε όλο τον κόσμο για την ύπαρξη ισότητας των 2 φύλων. Θα περιγράψουμε το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός και την επιμόρφωση που πρέπει να παρακολουθήσει για να καταστεί ικανός να διδάξει το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής. Πλαισιώνοντας όλες αυτές τις αλλαγές εμφανίζεται ότι έφτασε η εποχή για να εμπλουτιστεί το εκπαιδευτικό σύστημα με νέες θεματικές (όπως η σεξουαλική αγωγή) που θα βοηθήσουν τα παιδιά και τους εφήβους στη μετάβασή τους στην ενήλικη ζωή.
Έναρξη	24/05/2021
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	42 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Βρατσάλης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, bratsal@aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες 4	
Εβδομαδιαία Συνεδρία 1 Διδάσκοντας, Βρατσάλης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, bratsal@aegean.gr	Ιστορική αναδρομή του εκπαιδευτικού συστήματος με εστίαση στη διάκριση των 2 φύλων και με αναφορά σε μαθήματα υγιεινής/σωματολογίας
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Διδάσκοντας, Βρατσάλης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, bratsal@aegean.gr	Η κοινωνική αλλαγή και οι συνέπειες της για τη διδασκαλία και μάθηση: προσεγγίσεις της Σεξουαλικής Αγωγής
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Διδάσκοντας, Βρατσάλης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, bratsal@aegean.gr	Σεξουαλική εκπαίδευση & ισότητα των φύλων UNESCO-(ατζέντα 2030)/αποτελεσματικά προγράμματα-επιμόρφωση εκπαιδευτικών



Διδακτική Ενότητα 2	
Τίτλος	Σεξουαλική αγωγή/ Ευρωπαϊκές Πρακτικές – Προγράμματα
Περιγραφή	Τα προγράμματα Σ.Α ενισχύουν τις γνώσεις των νέων, βοηθούν στην κατανόηση και εξήγηση των συναισθημάτων καθώς επίσης και στην παγιοποίηση επικίνδυνων συμπεριφορών (Unesco, 2009b). Στην ενότητα αυτή, επιλέχθηκαν να παρουσιαστούν προγράμματα Σ.Α στην Ευρώπη που παρουσιάζουν ένα επιστημονικό ενδιαφέρον.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	56 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες 4	
Εβδομαδιαία Συνεδρία 1 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Πρόγραμμα Σεξουαλικής Αγωγής στην Ολλανδία
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Πρόγραμμα Σεξουαλικής Αγωγής στην Αγγλία
Εβδομαδιαία Συνεδρία3 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Πρόγραμμα Σεξουαλικής Αγωγής στη Γερμανία- Φιλανδία
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Πρόγραμμα Σεξουαλικής Αγωγής στην Ιταλία
Διδακτική Ενότητα 3	
Τίτλος	Απαραίτητες γνώσεις εκπαιδευτικών για το σχεδιασμό του μαθήματος της Σ.Α.
Περιγραφή	Οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τους στόχους της εκπαίδευσης χρειάζεται να οργανώνουν καθημερινά και να εφαρμόζουν σύγχρονες αλλά και κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας με σκοπό την ενθάρρυνση των μαθητών/τριών στην ενεργό συμμετοχή τους. Στην ενότητα αυτή, προτείνονται εναλλακτικά παιδαγωγικά εργαλεία και σύντομες δραστηριότητες, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη από τον εκπαιδευτικό για το



	μάθημα της Σ.Α, ακολουθώντας μια βιωματική μέθοδο διδασκαλίας που στόχο έχει να φέρει τον μαθητή σε άμεση επαφή με το αντικείμενο μάθησης.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	42 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες 4	
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Βιωματική μάθηση - Εργαλεία διδασκαλίας εντός της σχολικής τάξης
Εβδομαδιαία Συνεδρία3 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Μ.Μ.Ε- Οι ρόλοι των φύλων στη διαφήμιση και τα στερεότυπα - Εργαλεία διδασκαλίας - Ίδρυμα Εκστρατείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2019)
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Η χρήση των ΤΠΕ στη Σ.Α - Παρουσίαση του βιντεοπαιχνιδιού "Chuka, Break the Silence" της UNODC

Διδακτική Ενότητα 4	
Τίτλος	Φύλο – Σεξουαλικότητα - Κοινωνία
Περιγραφή	Η συγκεκριμένη ενότητα διερευνά τη σημασία της ταυτότητας του φύλου βιολογικά, κοινωνικά και ψυχολογικά. Ειδικότερα αναφέρεται σε θεωρίες σχετικές με το βιολογικό και κοινωνικό φύλο καθώς και στις σχετικές θεωρίες περί αρρενωπότητας και θηλυκότητας. Η επόμενη συνεδρία επεκτείνεται στις κοινωνικές κατασκευές του φύλου και της σεξουαλικότητας στο πέρασμα του χρόνου.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	42 ώρες



Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής pkaram@rhodes.aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες	
Εβδομαδιαία Συνεδρία 1 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Το ανθρώπινο σώμα και η ανάπτυξη - Δεξιότητες Υγείας και Ευεξίας - Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Σχέσεις, Αξίες, δικαιώματα, πολιτισμός και σεξουαλικότητα
Εβδομαδιαία Συνεδρία 3 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Ταυτότητα φύλου και σεξουαλικές ταυτότητες - Κοινωνικές κατασκευές του φύλου

Διδακτική Ενότητα 5	
Τίτλος	Εικόνες του σώματος και σεξουαλικότητα στο λαϊκό παραμύθι και στην τέχνη Εκπαιδευτικές εφαρμογές
Περιγραφή	Τόσο τα λαϊκά παραμύθια όσο και η τέχνη προσφέρονται για την παιδαγωγική προσέγγιση της σεξουαλικότητας, κυρίως μέσα από αναφορές στο ανθρώπινο σώμα. Στα λαϊκά παραμύθια συναντάμε ανθρώπινα σώματα διαφόρων ηλικιών, αρτιμελή ή με αναπηρίες, θεωρούμενα όμορφα ή άσχημα, χαλαρά ή φοβισμένα κ.ο.κ. Επιπλέον, συναντάμε αντικείμενα και χρώματα που παραπέμπουν άμεσα ή έμμεσα στη σεξουαλικότητα. Κατ' ανάλογο τρόπο, η τέχνη μάς προσφέρει πλούσιο υλικό σχετικά με το ανθρώπινο σώμα σε διάφορες εκφάνσεις, τη γύμνια του ή τον στολισμό του, τις σχέσεις των φύλων κ.ο.κ. Και τα δύο πεδία (λαϊκά παραμύθια και τέχνη) μπορούν να προσφέρουν στους μαθητές και τις μαθήτριες τον ασφαλή εκείνο χώρο, ώστε να επεξεργαστούν την εικόνα του δικού τους σώματος, να συμφιλιωθούν με αυτό, να το σεβαστούν και κατ' επέκταση να σεβαστούν το ανθρώπινο σώμα στη διαφορετικότητά του. Έμφαση δίδεται στις εκπαιδευτικές εφαρμογές. Θα αξιοποιηθούν προδιαγραφές, συστάσεις και υλικά που δημιουργούνται



	από κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, λαϊκά παραμύθια και έργα τέχνης με ελεύθερη πρόσβαση, υλικά και οδηγίες που δημιουργούνται από υπερεθνικούς οργανισμούς (βλ. π.χ. αναθεωρημένο οδηγό της UNESCO).
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	56 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες	
Εβδομαδιαία Συνεδρία 1 Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com	Η σεξουαλικότητα στο λαϊκό παραμύθι
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com	Προσεγγίζοντας το ανθρώπινο σώμα και τη σεξουαλικότητα μέσα από εκπαιδευτικές δραστηριότητες με υλικό από λαϊκά παραμύθια
Εβδομαδιαία Συνεδρία 3 Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com	Οι αναπαραστάσεις του σώματος στην τέχνη
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com	Προσεγγίζοντας την εικόνα του σώματος στο πλαίσιο της σεξουαλικής αγωγής μέσα από καλλιτεχνικές δραστηριότητες

Διδακτική Ενότητα 6	
Τίτλος	Έμφυλες ταυτότητες – Σεξουαλικότητα - Θρησκεία
Περιγραφή	Στο πλαίσιο της παρούσης ενότητας θα εξετάσουμε τις κυριότερες θέσεις των Μεγάλων και Ζωντανών Θρησκειών για τις έμφυλες ταυτότητες και τη σεξουαλικότητα. Έτσι λοιπόν θα γνωρίσουμε τις θεολογικές αντιλήψεις και τις ηθικές διαστάσεις για



	τις έμφυλες ταυτότητες. Έπειτα θα ανακαλύψουμε πως κατανοεί η κάθε θρησκευτική παράδοση τον έρωτα και τη σεξουαλικότητα. Στη συνέχεια θα επεκταθούμε στις κυρίαρχες αντιλήψεις του θρησκευτικού κόσμου για την οικογένεια και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Τέλος θα εξετάσουμε το πλαίσιο στο οποίο μπορεί η σεξουαλική αγωγή να συνδεθεί με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	56 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής pkaram@rhodes.aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες	
Εβδομαδιαία Συνεδρία 1 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Έμφυλες ταυτότητες και θρησκευτικές παραδόσεις
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Έρωτας και σεξουαλικότητα στον θρησκευτικό κόσμο
Εβδομαδιαία Συνεδρία 3 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Οι θρησκείες για την οικογένεια και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Θρησκευτική εκπαίδευση και Σεξουαλικότητα

Διδακτική Ενότητα 7	
Τίτλος	Ζητήματα σεξουαλικότητας στην εφηβεία και η διαχείρισή τους
Περιγραφή	Η σεξουαλικότητα και τα φαινόμενα σεξουαλικοποίησης είναι πανταχού παρόντα: στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σε κύκλους φίλων και ο



	καθénας έχει μια άποψη για αυτό το θέμα, καθώς όλοι οι άνθρωποι ζουν τη σεξουαλικότητά τους. Ωστόσο, σε μια πιο προσεκτική εξέταση μπορεί να διαπιστωθεί ότι η κατανόηση του συστήματος προσλαμβανουσών και αντιλήψεων που ονομάζουμε σεξουαλικότητα είναι πολύ διαφορετική και ως επί το πλείστον έντονα ιδεολογική και κανονιστική. Στις εβδομαδιαίες συνεδρίες μετά από την περιγραφή του όρου σεξουαλικότητα, θα εστιάσουμε σε έναν τομέα της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας που είναι αφιερωμένος στη σεξουαλική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων. Θα αναλύσουμε τις συμπεριφορές των εφήβων και τις συνέπειες αυτών, καθώς και την ύπαρξη στερεοτύπων στα κοινωνικά δίκτυα σχετικά με τη διάκριση φύλου. Καταληκτικά θα δούμε πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να διαχειριστεί αυτές τις συμπεριφορές.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	42 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες	
Εβδομαδιαία Συνεδρία1 Σοφός	Τι είναι η σεξουαλικότητα; Πως αναπτύσσεται στην παιδική και εφηβική ηλικία;
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Ανταλλαγή σεξουαλικών μηνυμάτων και φωτογραφιών (sexting) στην εφηβεία και οι συνέπειες.
Εβδομαδιαία Συνεδρία3 Διδάσκοντας, Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, Isofos@aegean.gr	Η Αυτοεπίδειξη των εφήβων- Εικόνες και (τοξικά) στερεότυπα θηλυκότητας και αρρενωπότητας στα κοινωνικά δίκτυα.

Διδακτική Ενότητα 8	
Τίτλος	Τα δικαιώματα των παιδιών και ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην προστασία από την κακοποίηση
Περιγραφή	Η πρώτη συνεδρία περιλαμβάνει τα δικαιώματα των παιδιών και ορίζει τις βασικές περιπτώσεις κακοποίησης



	των παιδιών (ψυχολογική, λεκτική, σωματική, σεξουαλική). Η συνεδρία αυτή συμπληρώνεται από την επομένη, η οποία αναφέρεται στο νομικό πλαίσιο προστασίας των παιδιών από την ακατάλληλη μεταχείριση με βασική επιδίωξη παράνομων και άδικων σκοπών. Στη συνέχεια η έμφαση δίδεται στη διερεύνηση περιπτώσεων κακοποίησης παιδιών εντός του οικογενειακού και του ευρύτερου φιλικού περιβάλλοντος.
Έναρξη	
Λήξη	
Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	56 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνος/η Ενότητας	Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr
Εβδομαδιαίες Συνεδρίες	
Εβδομαδιαία Συνεδρία1 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Τα δικαιώματα του παιδιού και η προστασία από κάθε είδους κακοποίηση (αναφορά σε όρους κακοποίησης)
Εβδομαδιαία Συνεδρία2 Πολύκαρπος Καραμούζης Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Το νομικό πλαίσιο για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση
Εβδομαδιαία Συνεδρία3 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Κακοποίηση των παιδιών εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος
Εβδομαδιαία Συνεδρία4 Πολύκαρπος Καραμούζης Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr	Μαθαίνω να προστατεύω τον εαυτό μου - Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αναγνώριση της κακοποίησης των παιδιών

Τελικό QUIZ	
Τίτλος	
Περιγραφή	Εκπόνηση QUIZ διόρθωση εργασιών και παράδοση
Έναρξη	
Λήξη	



Σύνολο φόρτου εργασίας επιμορφούμενου/ης σε ώρες	8 ώρες
Ακαδημαϊκά Υπεύθυνοι Ενότητας	Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός, Καθηγητής, sofos@aegean.gr Πολύκαρπος Καραμούζης, Αν. Καθηγητής, pkaram@rhodes.aegean.gr Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια, skourtoue@gmail.com Βρατσάλης Κωνσταντίνος, Καθηγητής, bratsal@aegean.gr